

(1) શેરડીની રોપણી ક્યારે કરવી જોઈએ?

જવાબ :

ઓક્ટોબર મધ્યથી ફેબ્રુઆરી મધ્ય સુધીમાં રોપણી કરવી.

(2) શેરડીની જાતોની પસંદગી કરવી?

જવાબ :

વધુ ઉત્પાદન સાથે વધુ રીકવરી આપતી જે તે વિસ્તારને અનુકૂળ કૃષિ યુનિવર્સિટી દ્વારા ભલામણ થયેલ સુધારેલ રોગ-જીવાત સામે ટકી રહેવાની શક્તિ ધરાવતી, સારો લામ પાક આપી શકે તેવી, ખેતરમાં લાંબા સમય માટે ટકી રહે તેવી અને રોપણીના સમય અને કાપણીના સમયને અનુરૂપ જાતો પસંદ કરી રોપવી જોઈએ. વહેલી વાવણી માટે કો ૮૩૩૮, કો એન ૯૫૧૩૨, કો.એન. ૦૫૦૭૧, ૮ગુજરાત સુગરકેન -૫), કો.એન. ૦૭૦૭૨ (ગુજરાત સુગરકેન -૮), કો ૯૪૦૦૮ તેમજ બિયારણ અને પત્રકની સારી માવજત કરી શકે તેવા ખેડૂતો કો.સી. ૬૭૧ અને કો. ૮૬૦૩૨ પસંદ કરવી. જ્યારે મધ્યમ મોડી વાવણી કરવી માટે કો.એન. ૯૧૧૩૨, કો.એલ. કે. ૮૦૦૧, કો.એન. ૮૫૧૩૪, કો.એન. ૦૫૦૭૨ (ગુજરાત સુગરકેન -૬) , જી. એન.એસ.- ૭, કો.એમ. ૦૨૬૫ અને કો ૯૯૦૦૪ પસંદ કરવી.

(3) શેરડીની રોપણી માટે બિયારણ દર કેટલો કરવો?

જવાબ :

બિયારણ માટે રોગ-જીવાત મુક્ત ૮ થી ૧૦ માસની ફ્રમળી શેરડી પસંદ કરવી. ફ્રમળી શેરડી ન મળે તો શેરડીનાં સાંઠાનો ઉપરનો ૨/૩ ભાગજ બિયારણ માટે પસંદ કરવો. બિયારણ અન્ય જગ્યાએ વાહતુકમાં લાવવાનું હોય ત્યારે પતારી સાથે લાવવું જેથી શેરડીની આંખને નુકસાન થાય નહીં. રોપણી માટે ૨ કે ૩ આંખના ટૂકડા કોયતા વડે નીચે લાકડુ રાખી કરવા તેમજ આ દરમિયાન રોગ-જીવાત વાળા(પોલાલાલ,કાણાં વાળા) ટૂકડા વીણી દૂર કરવા. પ્રતિ હેક્ટરે ૫૦,૦૦૦ બે આંખવાળા ટૂકડા રોપણ પાક માંથી બીજ પસંદ કરી ઉપયોગમાં લેવા.

(4) શેરડીની રોપણી કઈ પધ્ધતિથી કરવી જોઈએ?

જવાબ :

ભારે કાળી જમીનમાં સૂકી રોપણી જ્યારે ગોરાડુ જમીનમાં ભીની પધ્ધતિની રોપણી કરવી. સામાન્ય રીતે છેડા-છેડની પધ્ધતિથી રોપણી કરી ખેતી ખર્ચ ઘટાડવો

(5) શેરડીની રોપણી કેટલા અંતરે કરવી?

જવાબ :

શેરડીની રોપણી ૬૦ સે.મી.નાં અંતરે જોડકા હારમાં બે જોડકા વચ્ચે ૧૨૦ સેમી.અંતર રાખી કરવી. સામાન્ય વાવેતર ૯૦ થી ૧૦૦ સે.મી. બે હાર વચ્ચે અંતર રાખી રોપણી કરવી.

(6) જોડીયા ચાસ પદ્ધતિના ફાયદા

જવાબ :

- બે જોડીયા ચાસ વચ્ચે વધુ અંતર હોવાથી શેરડીના પાકને પૂરતો સૂર્ય પ્રકાશ મળવાથી શેરડીનો વિકાસ સારો થાય છે.
- શરૂઆતમાં શેરડીનો વિકાસ ઓછો હોય અને જોડીયા હાર વચ્ચે વધુ જગ્યા મળતી હોય આંતર પાક સારી રીતે લઈ શકાય છે.
- ટપક સિંચાઈ પદ્ધતિજો અપનાવવામાં આવે તો ટપક સિંચાઈ પદ્ધતિ ફીટ કરવાનો ૪૦
- ટકા ખર્ચ ઘટે છે.
- આંતર પાક કરવાથી તેમજ બે જોડીયા હાર વચ્ચે વધુ જગ્યા હોવાથી સરળતાથી આંતર ખેડ
- થતી હોવાથી નિંદણ ઓછા થાય છે.
- પાછલી માવજતો જેવીકે પતારી ઉતારવીપિયત આપવું ,ખાતર આપવું વગેરે સુગમતાથી થઈ શકે છે.

(7) શેરડીની રોપણી પહેલા બીજને કઈ માવજત આપી રોપણી કરવી?

જવાબ :

પ્રતિ હેક્ટરે ૨૫૦ લીટર પાણીમાં પારાયુક્ત દવા (૨ ગ્રામ/લી.) અથવા કાર્બેન્ડાઝીમ(૧ ગ્રામ/લી.) અને મેલાથીઓન (૨ મીલી/લી.) અથવા ડાયામીથોએટ (૧ મીલી/લી.) નાં દ્રાવણમાં ટૂંકડાને ૫ મીનીટ બોળીને રોપવા. બીજ પ્લોટને માવજત ખૂબ જરૂરી છે.જેથી શેરડીમાં આવતા બીજજન્ય રોગોને પાકમાં આવતા અટકાવી શકાય.

આ ઉપરાંત એસીટોબેક્ટર કલ્ચર ૨ લીટર પ્રતિ હેક્ટરે જમીન માં રોપણી પહેલા આપવું.

(8) શેરડીના પાકમાં સંકલિત ખાતર વ્યવસ્થા માટે શું કરવું જોઈએ?

જવાબ :

શેરડીની ખેતીમાં સેન્દ્રીય ખાતરોનું મહત્વ ખૂબ જ છે. આ માટે લીલો પડવાશ સારો વિકલ્પ છે. અથવા હેક્ટરે ૨૫ ટન છાણિયું ખાતર, ૧૧ ટન જુનો પ્રેસમડ અથવા બાયોકમ્પોસ્ટ અથવા ૬૨૫ કિલો દીવેલી ખોળ આપવો જરૂરી બને છે પછી ૩૦ અને ૬૦ દિવસે દરેક વખતે ૨ કિ.ગ્રા./હે. એઝેટોબેક્ટર ૧૦૦ કિ.ગ્રા./હે. છાણિયા

ખાતર સાથે મિશ્ર કરી ચાસમાં આપવું જેથી ૨૫ ટકા જેટલા નાઈટ્રોજન ખાતરનો બચાવ કરી શકાય. સામાન્ય પરિસ્થિતિમાં રોપણ પાકને ૨૫૦-૧૨૫-૧૨૫ કિ./હે.ના.ફો.અને પો. આપવું. ફોસ્ફરસ અને પોટેશ્યમ પાયામાં રોપણી સમયે નીકમાં આપવું. જ્યારે નાઈટ્રોજન ખાતર ચાર હપ્તામાં (૧૫, ૩૦, ૨૦ અને ૩૫ ટકા) અનુક્રમે રોપણી સમયે, રોપણી બાદ ૪૫ થી ૬૦ દિવસે ૯૦ થી ૧૨૦ દિવસે અને છેવટના ભારે કદના પાળા ચઢાવે ત્યારે આપવું. નાઈટ્રોજન ખાતરનો બીજો અને ત્રીજો હપ્તો ચાસની બાજુમાં ઓરીને આપવો. પ્રથમ લામ પાકને ૩૦૦-૬૨.૫. ૫-૧૨૫ કિ/હે.ના. ફો. અને પો. આપવો, જેમાં ફોસ્ફરસ અને પોટેશ્યમ પ્રથમ ખેડ સમયે જ્યારે નાઈટ્રોજન ત્રણ હપ્તામાં (૨૫, ૫૦, ૨૫ ટકા) અનુક્રમે ખેડ સમયે, બીજા હપ્તો ૬૦ થી ૭૦ દિવસે અને ત્રીજો હપ્તો ૧૩૦ થી ૧૪૦ દિવસે આપવા.

(9) શેરડીના પાકમાં ક્યારે પાળા ચઢાવવાથી વધુ ફાયદો જોવા મળે ?

જવાબ :

શેરડીની રોપણી પછી ત્રીજા મહિને હલકાં કદનાં પાળા ચઢાવવા અને પાંચમાં મહિને ભારે કદનાં પાળા ચઢાવવા. છેવટનાં પાળા ચઢાવતા પહેલા રાસાયણિક ખાતરનો જથ્થો પુરો કરવો.

(10) શેરડીમાં ટપક પદ્ધતિ અપનાવવી હોય તો કઈ રીતે બેસાડવી જોઈએ? તેમનાથી શું ફાયદો થાય?

જવાબ :

શેરડીમાં ટપક પિયત પદ્ધતિ અપનાવતા ખેડૂતોએ શેરડીનું જોડીયા હારમાં વાવેતર કરી (૬૦-૧૨૦-૬૦ સે.મી.) એક લેટરલથી બે હારમાં પિયત કરવું. આમ કરવા માટે લેટરલ બે હાર વચ્ચે મુકવી. આમ કરવાથી ટપક પદ્ધતિના ખર્ચમાં ૪૦ ટકા ઘટાડા સાથે વધુ ઉત્પાદન મેળવી શકાય છે. ટપક પદ્ધતિ સાથે દ્રાવ્ય અથવા પ્રવાહી ખાતરો પસંદ કરી રોપણી બાદ એક મહિનાના અંતરે પાંચ સરખા હપ્તામાં દરેક હપ્તે ૩૦-૧૨.૫-૧૨.૫ ના.ફો.પો.કિ.ગ્રા./હે. આપવું. જેથી ૪૦ થી ૫૦ ટકા ખાતરનો બચાવ કરી શકાય છે.

ટપક પિયત પદ્ધતિની વિગત

ટપકણીયાની ક્ષામતા : ૪.૦ લીટર/ કલાક

ટપકણીયા વચ્ચેનું અંતર : ૫૦ સે.મી.

પિયત સમય પત્રક

શિયાળામાં ૪૫ મીનીટ તથા ઉનાળામાં ૯૦ મીનીટ ટપક પદ્ધતિને એકાન્તરા દિવસે ચલાવવા ભલામણ છે.

(11) શેરડીમાં નિતારની વ્યવસ્થા માટે શું કરવું જોઈએ?

જવાબ :

ખેતરની ફરતે વરસાદ તેમજ વધારાના પાણીના નિકાલ માટે એક મીટર ઉંચાઈની નિતાર નીકો બનાવવી. જેથી વધારાના પાણીનો નિકાલ થવાથી શેરડીના ઉત્પાદનમાં ૩૦ થી ૩૫ ટકાનો વધારો થાય છે.

(12) શેરડીના પાકમાં નિંદણ નિયંત્રણ માટે શું પગલા લેવા ?

જવાબ :

શેરડીનું સ્ફુરણ અને શરૂઆતના તબક્કાની વૃદ્ધિ ધીમી હોવાથી પાકને પ્રથમ ૩૦ થી ૧૨૦ દિવસના ગાળા માટે નિંદણમુક્ત રાખવો ખૂબ જ જરૂરી છે. આ માટે ત્રણ હાથ નિંદામણ (૩૦, ૬૦, અને ૯૦ દિવસે) અને બે આંતર ખેડ (૪૫ અને ૯૦ દિવસે) કરવી. અથવા એટ્રાઝીન ૨.૦ કિ.ગ્રા. સ.ત./હે.પિર-ઈમરજન્સ છાંટવું અને ૨-૪-ડી સોડીયમ સોલ્ટ ૧.૦ કિ.ગ્રા.સ.ત./હે. રોપણી પછી ૮ થી ૧૦ અઠવાડિયે છાંટવું. ઉપરોક્ત નિંદણનાશક દવાઓ ૬૦૦ લી./હે. પાણીમાં મિશ્ર કરી આપવી.

(13) શેરડીની કાપણી રોપણી બાદ ક્યારે કરવી જોઈએ?

જવાબ :

શેરડીની જાત વહેલી પાકતી જાતો, ૧૨ થી ૧૩ મહિને, મધ્યમ મોડી પાકતી જાતો, ૧૩ થી ૧૪ મહિને રોપણી પછી કાપવી.

(14) શેરડીની કાપણી બાદ પાતરી બાળવી જોઈએ કે નહિ?

જવાબ :

ખેતરમાં શેરડીની પાતરી બાળવાની સલાહ આપવામાં આવતી નથી.

જવાબ :

૧. શેરડીના જડીયામાંથી આંખોમાં અંકુર નીકળે તે માટે કાપણી જમીન સપાટીથી બરાબર સરખી રીતે કરવી જોઈએ .

૨. પ્રથમ પિયત આપ્યા બાદ વરાપે શેરડીના જડીયાની બંને બાજુ હળથી ખેડ કરવી.

૩. જ્યાં ૫૦ સે.મી. થી વધારે અંતરના ખાલા પડેલા હોય ત્યાં અગાઉથી ઉછરેલ જે તે જાતના અંકુરિત પીલા રોપી ખાલા પુરવા.

૪. હેક્ટર દીઠ ૩૦૦ કિ.ગ્રા.નાઈટ્રોજન ત્રણ હપ્તામાં (૨૫ ટકા પાયાના ખાતર તરીકે ૫૦ ટકા બે થી ત્રણ મહિને ૨૫ ટકા પાળા ચઢાવતી વખતે) આપી તેને ૪-૫ મહિને પાળા ચઢાવવા.

૫. પ્રથમ લામ પાકને હેક્ટર દીઠ ૬૨.૫ કિ.ગ્રા. ફોસ્ફરસ અને ૧૨૫ કિ.ગ્રા. પોટેશ્યમ પ્રથમ ખેડ સમયે આપવું.

6. લામ પાક ત્રણથી ચાર માસનો થાય ત્યાં સુધી જરૂર મુજબ નિદાંમણ કરવું તથા આંતરખેડ કરવી.

7. પ્રથમ લામ પાક માટે કુલ ૧૪ પિયત આપવાની જરૂરીયાત છે.

8. રોપાણ પાકનું ઉત્પાદન સંતોષકારક હોય તેમજ પાક રોગમુક્ત હોય તો જ લામ પાક લેવો.

(15) શેરડીના પાકમાં કયાં આંતરપાકો લઈ શકાય ?

જવાબ :

શેરડી સાથે આંતરપાક તરીકે ડુંગળી અથવા લસણ અથવા ચણા લઈ શકાય તેમજ અન્ય ટૂંકા ગાળાના કઠોળ પાક અથવા શાકભાજીના પાક પણ લઈ શકાય.